

Využití DV jako intervenční metody v

DD

Marie Pavlovská

Intervenční dimenze dramatické výchovy

Dramatická výchova/ve speciální pedagogice dramatika je pedagogickou disciplínou, která

- **využívá metody dramatického umění, jež pomáhají rozvíjet osobnost každého dítěte v rovině sociální, emocionální a kognitivní,**
- **učí děti prožívat emoce, řešit problémové situace, správně komunikovat.**

Pro děti se specifickými potřebami a zvláště pro děti v riziku poruchy chování a s poruchami chování má dramatika obrovský potenciál jako speciálně pedagogická metoda podpory a provázení, neboť dává prostor vést dítě k pozitivnímu prožívání, aby postupně získávalo důvěru, učilo se porozumět sobě, vážit si sebe, mít sebedůvěru, **rozvíjí komunikaci a učí asertivitě, **nastoluje** situace k pojmenování a řešení problémů, k hledání vzorců vhodného chování, **rozvíjí** i pohybové dovednosti, **posiluje** kreativitu.**

Porovnání definic dramatické výchovy v perspektivě intervence dětí v riziku

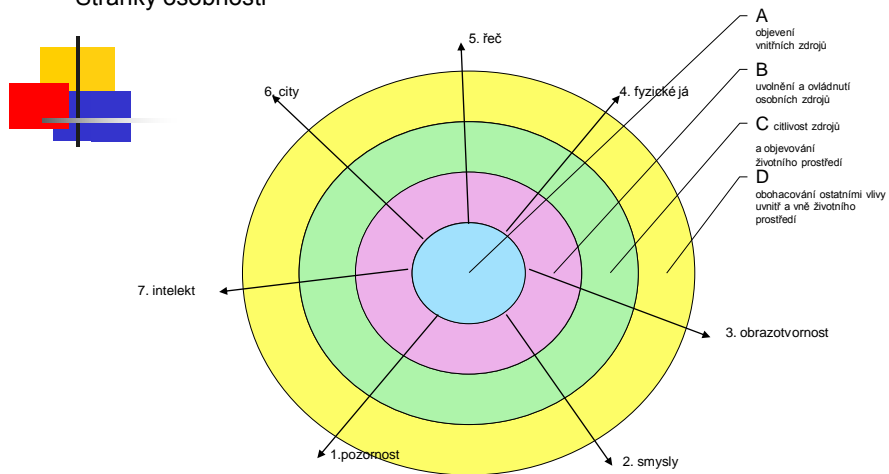
autor	Procesy učení	Kognice	Emoce	Sociální interakce
W. Wardová	aktivní učení, přijímání, oceňování podněcování vytváření	nezávislé myšlení	zdravé uvolnění emocí (prožitek radosti, hněvu, strachu...)	příležitost spolupráce, sociální vědomí
E. Machková	učení zkušeností	orientace v navozených situacích	vstup do role – do emocí hraného	kooperace ve skupině, prozkoumávání, poznávání a chápání mezilidských vztahů
J. Valenta	system osobnostně sociálního učení	procesy socializace	vstup do kůže jiného	navození procesů socializace
B. Way	přímá zkušenost	intervenční prioritou je proces	dotyk srdce i duše	
M. Pavlovská	jednání, aktivita, zkušenost	umět se rozhodovat a jednat svobodně a zároveň odpovědně	využívá přímého prožitku – radost, bázeň,...	důraz na mezilidské vztahy, vzájemná pomoc
A. Kempe	přímý prožitek vedoucí ke zkušenosti	příprava na život	fikce osvobozuje, zkoušení emocí a řešení problémů	propojení do života

Dramika a její intervenční potenciál

- * Winifred Wardová (1947, in Machková, 2007) mluví o terapeutickém využití DV
- * UP v Olomouci (Valenta, M., 1994; Müller, O., 1995) zavedli pro termín dramika: „...jde o záměrné upravování narušené činnosti organismu prostředky dramatického umění.“
- * Podle Müllera (1995) mezi hlavní cíle dramiky patří:
 - pozitivní emoční stimulace, radostné prožívání, uvolnění,
 - posílení kreativity,
 - zlepšení kognitivních funkcí,
 - rozvíjení pohybových dovedností a znalostí,
 - porozumění sobě i jiným,
 - schopnost orientace v sociálních situacích a sociální citlivost,
 - zvyšování komunikativní a asertivní schopnosti,
 - nácvik vhodných modelů chování.

Brian Way ve své publikaci *Rozvoj osobnosti dramatickou improvizací* (1996) píše o čtyřech **oblastech**, které dramatická výchova rozvíjí: A - objevení vnitřních zdrojů, B - uvolnění a ovládnutí osobních zdrojů, C - citlivost k druhým a objevování životního prostředí, D - obohacování ostatními vlivy uvnitř i vně životního prostředí.

Stránky osobnosti



Obr XXX Kružnice osobnostního rozvoje (podle Way, 1996, s. 14).

Rovina sociální

Dramika poskytuje dítěti **příležitost** poznávat a orientovat se v situacích, které jsou spojeny s jeho fungováním v sociálním prostředí, v sociálních sítích, **učí ho** vyhodnocovat různé životní situace a svou roli v nich, **dává** mu oporu pro orientaci ve vlastních zážitcích a **ukazuje** možnosti pro budoucí rozhodování.

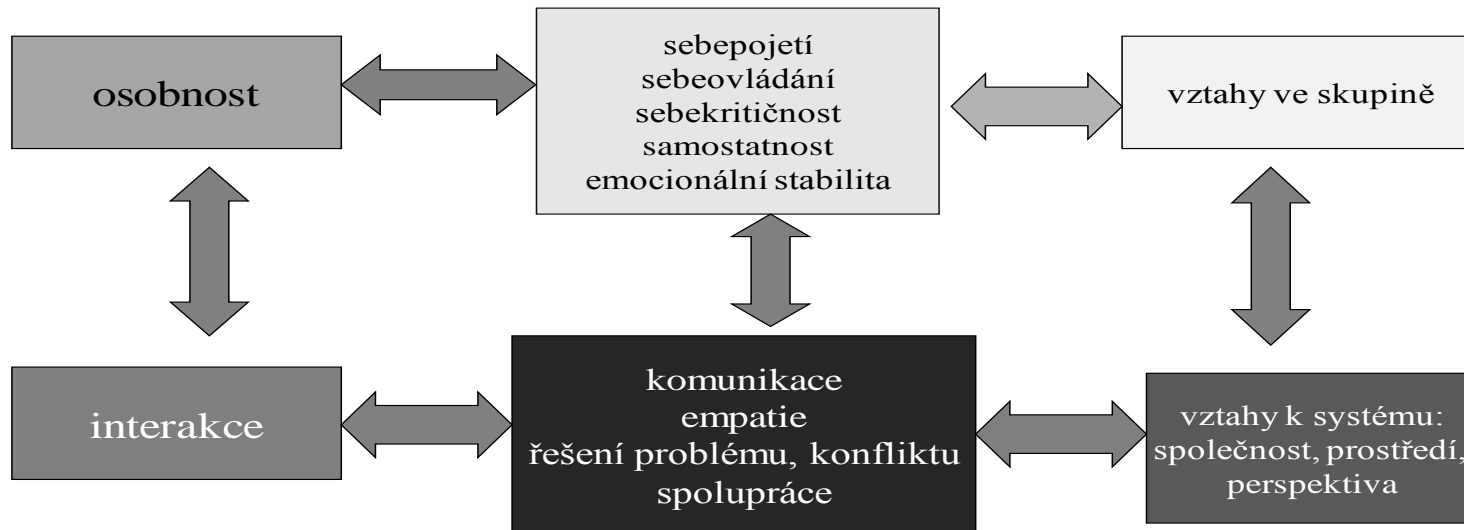
Vinifred Wardová (1947, in Machková, 2007, s.7): „(...) tedy poskytnout příležitost vyvíjet se v sociálním porozumění a spolupráci. Abychom rozuměli druhé osobě a věděli, jak se cítí, musíme vstoupit na její místo a zkusit cítit jako ona.“ Dramatická výchova dovoluje stát se někým jiným v určité problémové situaci, přijmout jeho roli, představit si, jak se tento člověk v dané chvíli cítí, co prožívá, a vidět problém jeho očima.

Oaklander (2003, s. 119) k tomu říká: „*Hraní rolí umožňuje dětem dostat se do intenzivnějšího kontaktu se sebou samými tím, že jim dovolíme na chvíli opustit sebe sama. Toto na první pohled rozporuplné tvrzení dává skutečně smysl. Při hraní děti ve skutečnosti nikdy samy sebe neopustí, při improvizaci mnohem více projeví sebe sama.*“

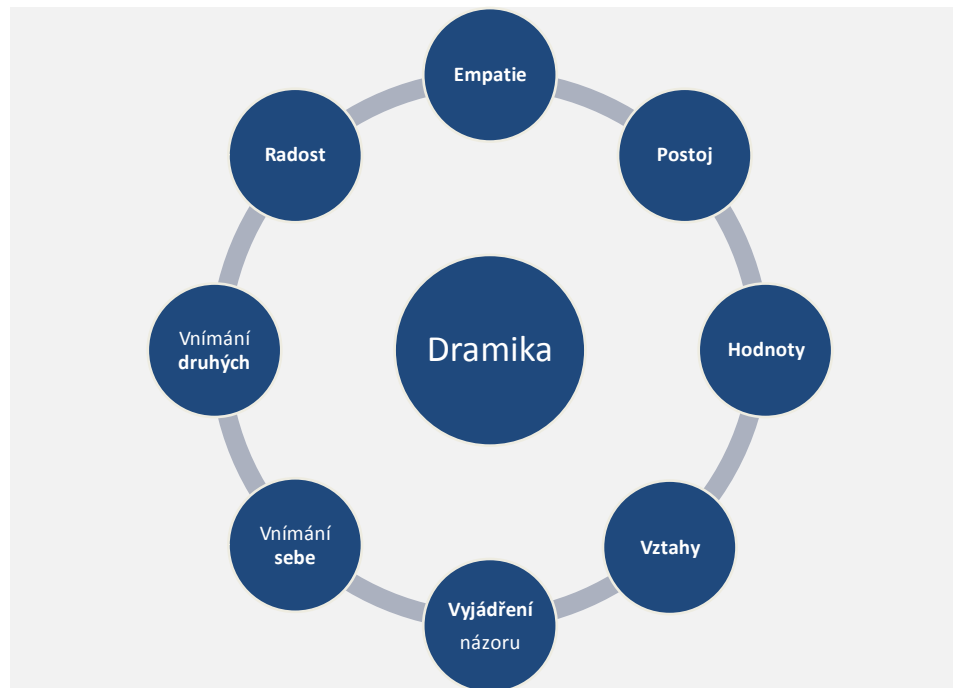
Rovina umělecká

Při práci s dětmi se specifickými potřebami (v riziku poruchy chování a s poruchami chování) rozvoj umělecký upozadujeme a spíše se zaměřujeme na osobnostní a sociální rozvoj pomocí tvořivého procesu, jehož jádrem je prožitek, který patří mezi základní lidské potřeby a je nezbytnou součástí psychické rovnováhy jedince.

Intervenční potenciál pro sociální učení



Prointervenční kruh dramiky



Děkuji za pozornost.